



- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Erau odată un moșneag și-o babă; și moșneagul avea o fată, și baba iar o fată. Fata babei era slută, leneșă, țăfnoasă și rea la inimă; dar, pentru că era fata mamei, se alinta cum s-alintă cioara-n laț, lăsând tot greul pe fata moșneagului. Fata moșneagului însă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă. Dumnezeu o împodobise cu toate darurile cele bune și frumoase. Dar această fată bună era horopsită și de sora cea de scoarță, și de mama cea vitregă; noroc de la Dumnezeu că era o fată robace și răbdătoare; căci altfel ar fi fost vai și-amar de pielea ei.

Fata moșneagului la deal, fata moșneagului la vale; ea după găteje prin pădure, ea cu tăbuițul în spate la moară, ea, în sfârșit, în toate părțile după treabă. Cât era ziulica de mare, nu-și mai strângea picioarele; dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Și-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cântitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei — busuioc de pus la icoane.

Când se duceau amândouă fetele în sat la șezătoare seara, fata moșneagului nu se încurca, ci torcea câte-un ciur plin de fuse; iar fata babei îndruga și ea cu mare ce câte-un fus; și apoi, când veneau amândouă fetele acasă noaptea târziu, fata babei sărea iute peste pârlez și zicea fetei moșneagului să-i dea ciurul cu fusele, ca să-l ție până va sări și ea. Atunci fata babei, vicleană cum era, lua ciurul și fuga în casă la babă și la moșneag, spunând că ea a tors acele fuse. În zadar fata moșneagului spunea în urmă că acela este lucrul mâinilor sale; căci îndată o apucau de obraz baba și cu fiică-sa și trebuia numaidecât să rămâie pe-a lor. Când veneau duminica și sărbătorile, fata babei era împopoțată și netezită pe cap, de parc-o linseseră vițelii. Nu era joc, nu era clacă în sat la care să nu se ducă fata babei, iar fata moșneagului era oprită cu asprime de la toate aceste. Și-apoi, când venea moșneagul de pe unde era dus, gura babei umbla cum umblă melița; că fata lui nu ascultă, că-i ușernică, că-i leneșă, că-i soi rău... că-i laie, că-i bălaie; și că s-o alunge de la casă; s-o trimită la slujbă unde știe, că nu-i de chip s-o mai ție; pentru că poate să innăvăască și pe fata ei.

Moșneagul, fiind un gură-cască, sau cum îți vrea să-i ziceți, se uita în coarnele ei, și ce-i spunea ea sfânt era. Din inimă, bietul moșneag poate c-ar fi mai zis câte ceva; dar acum apucase a cânta găina la casa lui, și cucoșul nu mai avea nici o trecere; și-apoi, ia să-l fi pus păcatul să se întreacă cu dedochiul; căci baba și cu fiică-sa îl umplea de bogdaproste.

Într-una din zile, moșneagul, fiind foarte amărât de câte-i spunea baba, chemă fata și-i zise:

Cursul pentru Evaluarea Națională



—Draga tatei, iaca ce-mi tot spune mă-ta de tine: că n-o ascuți, că ești rea de gură și înărăvită și că nu este de chip să mai stai la casa mea; de-aceia du-te și tu încotro te-a îndrepta Dumnezeu, ca să nu se mai facă atâta gălceavă la casa asta, din pricina ta. Dar te sfătuiesc, ca un tată ce-ți sunt, că, orișunde te-i duce, să fii supusă, blajină și harnică; căci la casa mea tot ai dus-o cum ai dus-o: c-a mai fost și mila părintească la mijloc!... dar prin străini, Dumnezeu știe peste ce soi de sămânță de oameni îi da; și nu ți-or putea răbda câte ți-am răbdat noi.

Atunci biata fată, văzând că baba și cu fiică-sa voiesc cu orice chip s-o alunge, sărută mâna tată-său și, cu lacrimi în ochi, pornește în toată lumea, depărtându-se de casa părintească fără nici o nădejde de întoarcere!

robace - harnic

Fata moșului și fata babei, Ion Creangă

Textul 2

Despre relația dintre părinți și copii s-a scris foarte mult și s-au realizat multe cercetări în ultima vreme. Se știe deja, de foarte mult timp, că părinții reprezintă primul model social de influențare a copiilor și că aceștia contribuie la formarea concepției despre viață, a modelului de comportare și de relaționare a copiilor. Copilul are nevoie de un climat familial echilibrat în care să se simtă în siguranță și de o comunicare eficientă cu părinții săi. Acest lucru este posibil dacă aceștia din urmă sunt atenți la nevoile copilului, se preocupă de educația lui, dacă dau dovadă de înțelegere, sunt afectuoși și calmi și participă la evenimentele importante din viața lui. Totodată, este necesar ca părinții să fie fermi, să stabilească limite și să nu lase copilul să facă tot ceea ce vrea, aspecte care pot fi îndeplinite printr-o comunicare adecvată părinte-copil.

Pentru dezvoltarea armonioasă a personalității copilului și pentru dezvoltarea unei relații adecvate și a unei comunicări eficiente între părinte și copil, pe lângă satisfacerea nevoilor de bază ale copilului, foarte importante sunt și nevoile emoționale ale acestuia și anume:

- **respectul**: chiar dacă este doar un copil, el are nevoie de respectul și de valorizarea celorlalți, ca orice alt individ. Respectarea copilului înseamnă oferirea de alternative, explicarea motivelor care impun un comportament sau altul, libertatea de exprimare și de a lua decizii și multe alte lucruri;
- **sinceritatea**: copiii au nevoie de a cunoaște oamenii și de a avea încredere în ei, cu atât mai mult în părinții lor. Minciunile sau adevărul spus pe jumătate nu fac altceva decât să-i facă să fie confuși și să-și dezvolte un stil de comunicare bazat pe minciună și nesinceritate;
- **acceptarea**: copilul are nevoie să fie acceptat și valorizat de părinții săi indiferent de succesul sau insuccesul acțiunilor sale, lucru care se poate realiza atât prin încurajări verbale cât și prin încurajări nonverbale. Din acest punct de vedere, în general, părinții au mai mult tendința de a valoriza și recompensa succesul copilului și de a critica sau pedepsi eșecul acestuia. În timp, această atitudine a părinților duce la deteriorarea comunicării dintre cele două generații și nu-l fac pe copil decât să se ferească de ei și să-i mintă, pentru a nu fi criticat sau a i se aduce din nou reproșuri;
- **dragostea**: un copil are nevoie de dragostea părinților săi tot timpul adică atât în momentele fericite cât și în cele triste. Părintele își poate exprima dragostea față de copil atât verbal, cât și nonverbal – îmbrățișări, strângeri de mână, mângâieri etc. Alternarea comportamentelor de manifestare a dragostei cu cele de neglijare, de indiferență sau cu cele agresive, îl pot face pe copil să nu mai aibă încredere în părinții săi, să-i evite, să-i mintă sau, mai rău, sa-i respingă;
- **răbdarea**: unui copil nu i se poate cere ceva „aici și acum”, ci are nevoie de timp și de explicații pentru a se putea adapta unui comportament sau altul solicitat de adult. Cei mai mulți părinți se așteaptă și doresc ca, odată ce au cerut un anumit lucru copilului lor, acesta să-l realizeze fără a lua în considerare faptul că, mai întâi, copilul are nevoie să înțeleagă de ce este necesar acel lucru;
- **timpul**: copilul are nevoie de compania și atenția părinților săi. Nu se poate construi o relație între părinte și copil atâta timp cât părintele nu are timp pentru copilul său, este la serviciu mai toată ziua sau are alte priorități atunci când este acasă;
- **corectitudinea**: copiii să cunoască regulile, iar, odată ce acestea au fost stabilite (în colaborare cu copiii), aplicarea lor să fie corectă și constantă;

Relația părinte-copil, Ana Maria Mintici, în „Psihologia copilului și Parenting”, psihart.ro



A.

1. Notează, din textul 2, două nevoi emoționale ale copilului.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte
Fata babei era:

- a) harnică, grijulie
- b) slută, leneșă, țăfnoasă
- c) creativă și visătoare
- d) atentă și empatică

Răspuns corect: ☐

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte
Primul model social de influențare a copiilor este reprezentat de:

- a) părinți
- b) bunici
- c) grupul de prieteni
- d) primul cadru didactic

Răspuns corect: ☐

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte
Cele două fete din poveste:

- a) sunt verișoare
- b) sunt surori gemene
- c) sunt surori vitrege
- d) nu sunt rude

Răspuns corect: ☐



5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Moșneagul avea multă autoritate în familie.		
Baba se plângea mereu de fata moșului.		
Fata babei obișnuia să meargă la joc duminica și de sărbători.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Minciunile îi fac pe copii confuzi, determinându-i să-și creeze un stil de comunicare bazat pe nesinceritate.		
Copilul nu are nevoie de un climat familial echilibrat		
Unui copil i se poate cere ceva „aici și acum”, neavând nevoie de timp și de explicații.		

6. Menționează, în unu-două enunțuri, tipul de narator identificat în fragmentul de mai jos; ilustrează-ți alegerea printr-o secvență potrivită. **6 puncte**

„Cât era ziulica de mare, nu-și mai strângea picioarele; dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Ş-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cârtitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei — busuioc de pus la icoane”

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**



8. Consideri că lauda de sine este un defect sau o calitate morală? Motivează-ți răspunsul în 50-100 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază textul 1 cu o altă operă literară studiată sau citită ca lectură suplimentară, în 50-100 de cuvinte, prezentând o valoare morală / culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**



B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria în care fiecare cuvânt conține diftong este:

- a) „Dumnezeu”, „lumea”
- b) „greul”, „ei”
- c) „strângea”, „ducea”
- d) „găina”, „mai”

Răspuns corect:

☐

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conține doar cuvinte derivate seria:

- a) „orice”, „orișiunde”
- b) „moșneag”, „coarnele”
- c) „nemulțumitoare”, „părintească”
- d) „ziulica”, „baba”

Răspuns corect:

☐

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului subliniat din fragmentul: „Moșneagul, fiind un gură-cască, sau cum îți vrea să-i ziceți” este de:

- a) (om) autoritar
- b) (om) lipsit de autoritate
- c) (om) curios
- d) (om) flămând

Răspuns corect:

☐

4. Rescrie fragmentul de mai jos, transformând construcția verbală pasivă într-o construcție activă. 2 puncte

„această fată bună era horopsită și de sora cea de scoartă, și de mama cea vitregă”



5. Identifică în fragmentul de mai jos trei tipuri diferite de pronume și menționează-le. **6 puncte**

„Cât era ziulica de mare, nu-și mai strângea picioarele; dintr-o parte venea și-n alta se ducea. Ş-apoi baba și cu odorul de fiică-sa tot cârtitoare și nemulțumitoare erau. Pentru babă, fata moșneagului era piatră de moară în casă; iar fata ei — busuioc de pus la icoane.”

6. Alcătuiește o propoziție negativă în care substantivul „fată” să fie în cazul dativ (1) și o propoziție afirmativă în care substantivul „tată” să fie complement prepozițional (2). **6 puncte**

7. Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza de mai jos, menționând felul acestora:

Fata se gândea că plecarea ei îi va aduce satisfacție babei, însă era tristă că nu-și va mai vedea tatăl, pe care îl îndrăgește atât de mult. **6 puncte**

8. Mesajul de mai jos reprezintă recenzia făcută de un citator de șapte ani despre „Fata moșului și fata babei”. Ajută tânărul citator să-și corecteze greșelile, rescriind enunțul!

6 puncte

E frumoasă povestea dar mi-ar place dacă moșul ar fii mai hotărît și nu iar mai permite babei s-ă facă tot ce vrea ea.



SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Imaginează-ți că ești tu în locul fetei din povestea lui Ion Creangă. Scrie un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să continui povestea, incluzând o secvență descriptivă, de minimum 30 de cuvinte, și o secvență dialogată, de minimum patru replici.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus



VOX VALACHORUM